

לקוטי תורה • פרשת שלח • מאמר 8

קצת ביאור ע"פ מקושש עצים הנ"ל

ביאור קצר בעניין "מקושש עצים"

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/shelach/8](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/shelach/8)

1 קצת ביאור ע"פ מקושש עצים הנ"ל

ביאור קצר על [הפסוק] "מקושש עצים" שהוזכר לעיל.

2 הנה פי' עושים רצונו של מקום וכו' כי מקום הוא בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו

כעת, פירוש "עושים רצונו של מקום" וכו': מקום הוא בחינת ממלא כל עלמין, שהרי "הוא מקומו של עולם, ואין העולם מקומו".

הנה מקום אתי לכי ומעטי א"ע [את עצמו] שנעשית ראש לשועלים להחיות בי"ע בחי' מקום ורצונו של מקום שהוא כתר דרחל

"הנה מקום אתי": [אליו נאמר], "לכי ומעטי את עצמך", וכך נעשתה "ראש לשועלים", כדי להחיות את בריאה, יצירה ועשיה — זוהי בחינת מקום. ו"רצונו של מקום" הוא כתר דרחל,

כי לעולם דברך נצב בשמים שכתר דרחל הוא בשמים ז"א בעלה וט"ס [וטי' ספירות] אחרונות דילה הם שהרי "לעולם דברך נצב בשמים": כתר דרחל נמצא "בשמים", בז"א, בעלה, ואילו תשע הספירות האחרונות שלה הן

לבדם שירדו למטה בעולם הבריאה [עמ"ש מזה פי' במדבר ועיין מק"מ [מקדש מלך] בפ' בחקתי דקי"ג ע"ב בשם הרח"ו [הרבי חיים ויטאל] ט' חלקים שבבריאה כו' ע"ש]

היחידות שירדו למטה, לעולם הבריאה. [ראו מה שנכתב על כך בפרשת כמדבר; ועיינו במקדש מלך על פרשת בחוקותי, דף 113b, בשם רבי חיים ויטאל: "תשעה חלקים שבבריאה" וכו'. עיינו שם.]

והנה מחצות לילה נקודת רחל (עיין מק"מ [מקדש מלך] פי' אמור ד"צ ע"א) תחת המטה (עי' [עיין] ביונת אלם פצ"ג)

והנה, מחצות הלילה ואילך נקודת רחל (ראו מקדש מלך, פרשת אמור, דף 90a), מתחת למיטה (ראו יונת אלם, פרק 93),

משבחת ומזמרת בתשוקה נפלאה נר אלקים העולה מאליה בדביקה וחשיקה להתכלל בא' ממדותיו ית' שבבחי' אצי' דאיהו וגרמוהי חד כנ"ל וכמ"ש למען יזמרך כבוד כו'

משבחת ומזמרת בכמיהה מופלאה, [כמו] "נר אלקים" העולה מאליה, בדבקות ובתשוקה עזה להיכלל באחת ממדותיו ית' שבבחינת אצילות, שבה "איהו וגרמוהי" — הוא וכליו — חד, כנזכר לעיל. וכמו שכתוב: "למען יזמרך כבוד" וכו',

לעולם אודך שדוד המלך ע"ה [עליו השלום] הי' [היה] מרכבה לבחי' מלכות ואמר שירות ותשבחות תמיד כדי לעשות לה כלי כדי שתהיה מזמרת.

"לעולם אודך": דוד המלך עליו השלום היה מרכבה לבחינת מלכות, ואמר שירות ותשבחות תמיד כדי לעשות לה כלי, כדי שתזמר.

וזהו מזמור לדוד כמ"ש בזהר (קדושים פ"ד א') בענין דוד שפירא וכו' וזהו ולא שכיך כו' וזהו [פירוש] "מזמור לדוד", כפי שמבואר בזהר (קדושים, 84a) בענין "דוד שפירא" וכו'; וזהו [פירוש] "ולא שכיך" וכו'.

ולכן יתכן שתהא פולחנא דרחימותא בכל נפשך הנ"ל ועדיין אין עושין רצונו של מקום כנ"ל, דהיינו אהבת ה' ית' לבחי' סוכ"ע

לכן ייתכן שתהיה "עבודת האהבה" של "בכל נפשך", שהוזכרה לעיל, ובכל זאת עדיין אין עושים את רצונו של מקום, כפי שהוזכר לעיל; כלומר, אהבת ה' ית' לבחינת סוכב כל עלמין.

(שבפרטות הוא עתיק דנוקבא ר"ל [רוצה לומר] כמשי"ל [כמה שכתוב לעיל] שכתר דנוק' [דנוקבא] נק' רצונו של מקום ולמטה זהו בחי' בכל מאדך. וענין בחי' ט"ס [ט' ספירות] דנוק' [דנוקבא] זהו למטה בחי' בכל נפשך כו', ויובן עוד ענין זה ממ"ש במ"א ע"פ

(ובפרטיות, זוהי עתיק דנוקבא; כלומר, כפי שהוסבר לעיל, כתר דנוקבא נקרא "רצונו של מקום", ולמטה זו בחינת "בכל מאדך". עניינה של בחינת ט' ספירות דנוקבא הוא, למטה, בחינת "בכל נפשך" וכו'. עניין זה יובן עוד ממה שנתבאר במקום אחר על הפסוק

כי על כל כבוד חופה כבוד כלה הוא אהבת בכל נפשך למען יזמרך כבוד כו' ובכל מאדך רעותא דליבא זהו בחי' חופה ומקיף כו' כתר דנוק' [דנוקבא] כו' ובאתעדל"ת [ובאתערותא דלתתא] אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] ממשיך התגלות סוכ"ע כו' ע"ש.

"כי על כל כבוד חופה": "כבוד" הכלה הוא האהבה של "בכל נפשך" — "למען יזמרך כבוד" וכו'; ו"בכל מאדך" הוא רעותא דליבא, רצון הלב. זוהי בחינת "חופה" ומקיף וכו', כתר דנוקבא וכו'; ועל ידי אתערותא דלתתא, אתערותא דלעילא ממשיכה את גילוי סובב כל עלמין וכו'. עיין שם.

וזהו עושין רצונו של מקום ע"ד עושי דברו והדר לשמוע כו' כמבואר בד"ה בשעה שהקדימו כו' הנ"ל) וזהו "עושים את רצונו של מקום", על דרך "עושי דברו" ואחר כך "לשמוע" וכו', כמבואר במאמר המתחיל "בשעה שהקדימו" וכו', שהוזכר לעיל).

שהוא ובכל מאדך ולכך נאמר גבי בחי' ובכל נפשכם ואספת דגנך וגו' מחמת שהוא עדיין בזו המדרגה להעלות ניצוצין קדישין המפוזרים בעסק מו"מ [משא ומתן] ובחרישה ובזריעה כו'.

שהוא "ובכל מאדך". לכן נאמר על בחינת "ובכל נפשכם": "ואספת דגנך" וגו', משום שהיא עדיין בדרגה זו, שבה מעלים את הניצוצות הקדושים הפוזרים בעסקי המסחר, בחרישה ובזריעה וכו'.

וזהו שאמר רשב"י [רבי שמעון בר יוחאי] ע"ה [עליו השלום] אדם חורש בשעת כו' שהוא רק תיקון נוקבא בחי' מקום הנ"ל,

וזהו שאמר רבי שמעון בר יוחאי עליו השלום: "אדם חורש בשעת חרישה" וכו' — שהרי זו רק תיקון נוקבא, בחינת מקום שהוזכרה לעיל.

אבל לעתיד ועמדו זרים ורעו וגו' שיהיו טפלים לישראל שיקיימו מצות שהאשה חייבת בהן וכמ"ש אבל לעתיד לבוא, "ועמדו זרים ורעו" וגו' — הם יהיו כפופים לישראל ויקיימו את המצוות שהאשה חייבת בהן; וכמו שכתוב,

כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה כו' ויוכלו לעלות גם הם כו' רק שיהיו טפלים לישראל ע"י חרישה וזריעה.

"כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה" וכו', וגם הם יוכלו לעלות וכו', אלא שיהיו כפופים לישראל באמצעות חרישה וזריעה.

אבל ישראל עצמן מפני שיהיו בבחינת ובכל מאודכם דהיינו תשוקה ורצון המקום לבחיי סוכ"ע לא יוכלו להשפיל עצמן לתקן בחיי מקום אלא שיאכלו מן המוכן.

אבל ישראל עצמם, מפני שיהיו בבחינת "ובכל מאודכם" — כלומר, בתשוקה וברצון של מקום לבחינת סוכ"ע כל עלמין — לא יוכלו להשפיל את עצמם כדי לתקן את בחינת מקום, אלא יאכלו מן המוכן.

(ועיין בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] פ' בהר בטעמי מצות כי בימי החול כו' שני מציאות והכנות כו' והנה בשנה הז' כו' ע"ש ועמ"ש ע"פ והיה מדי חדש בענין ר"ח שאינו נק' בלש ון הפסוק יום המעשה כו' יעו"ש [יעויין שם] הטעם).

(ועיין בלקוטי תורה של האריז"ל, פרשת בהר, בטעמי המצוות: "כי בימי החול" וכו', "שני מציאות והכנות" וכו', "והנה בשנה השביעית" וכו'; ראו שם. וכן עיינו במה שנכתב על הפסוק "והיה מדי חדש", בעניין ראש חודש, שאינו נקרא בלשון הפסוק "יום המעשה" וכו'; ראו שם את הטעם).

משא"כ אכילה הוא ענין אחר שיש בחינה זו גם למעלה אכלו רעים וגם למטה מחזק המוח שממשיך מלמעלה מן הזמן בתוך הזמן בתורה.

אכילה, לעומת זאת, היא עניין אחר, שכן בחינה זו קיימת גם למעלה — "אכלו רעים" — וגם למטה: היא מחזקת את המוח, הממשיך בתורה ממה שלמעלה מן הזמן אל תוך הזמן.

ומיהו זהו לעתיד, אבל אנו עכשיו קיי"ל [קיימא לן] כרבי ישמעאל דאמר הנהג בהן מנהג דרך ארץ.

אולם הדבר אמור לעתיד לבוא; ואילו אנו, בזמן הזה, פוסקים כרבי ישמעאל, שאמר: "הנהג בהן מנהג דרך ארץ".

וכמ"ש ואספת דגנך כו' באספך מגרנך כו' וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] הרבה עשו כרבי ישמעאל ועלתה בידם. והבחי הקשה על לשון מקושש דהו"ל [דהוה ליה] מלקט

וכמו שנאמר: "ואספת דגנך" וכו', "באספך מגרנך" וכו'. וחכמינו ז"ל אמרו: "הרבה עשו כרבי ישמעאל ועלתה בידם". ובחי הקשה על הלשון "מקושש", שהרי היה לו לומר "מלקט",

ולכן פ"י שרומזו מקו שש ר"ל [רוצה לומר] שהפריד בענין ששה קצוות העליונים שהם הששה מדות העליונות כו' ע"ש.

ולכן פירש שהדבר מרמז ל"מקו שש", כלומר, שהוא הפריד בעניין שש הקצוות העליונות, שהן שש המדות העליונות וכו'; ראו שם.

ויש לבאר דבריו ע"פ מ"ש רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] (פ"ט דשבת דפ"ט ע"א) ע"פ כי בושש משה באו שש שעות ולא בא כו'. וברבות כי תשא פמ"א [פרק מ"א / פרשה מ"א] קנ"ו ב'.

אפשר לבאר את דבריו על פי מה שאמרו חז"ל (פרק ט' דשבת, דף פ"ט ע"א) על הפסוק "כי בושש משה": "באו שש שעות ולא בא" וכו'. וכן ברבות כי תשא, פרק מ"א, קנ"ו ע"ב.

ובפ' בהעלותך קרוב לס"פ (דף רס"ה ג') והרי ששה שעות ויותר ולא ירד כו' וע' מזה בזח"ב [בוהר חלק ב'] כי תשא (דקצ"א ע"ב) פקודי (דרל"ו ב').

ובפרשת בהעלותך, קרוב לסוף הפרשה (דף רס"ה ג'): "והרי ששה שעות ויותר ולא ירד" וכו'. ועיינו בעניין זה בזוהר, חלק ב', כי תשא (דף קצ"א ע"ב), פקודי (דף רל"ו ב').

וברע"מ [וברע"א מהימנא] ס"פ שופטים (ער"ה סע"א [סוף עמוד א]) ובת"ז [ובתיקוני זוהר] תקון י"ג (דף כ"ד ע"ב) שהפרישו בין שש דאיהו עמודא דאמצעיתא בחי' תפארת הכולל ששה קצוות ובין שבע שהיא בחינת מלכותו ית' שע"ז נאמר שבע ביום הללתיך כו'.

וכן נאמר ברע"א מהימנא בסוף פרשת שופטים (דף 275, סוף ע"א), ובתיקוני זוהר, תיקון 13 (דף 24 ע"ב), שהבחינו בין "שש", שהוא העמוד האמצעי — בחינת תפארת, הכוללת את שש הקצוות — ובין "שבע", שהיא בחינת מלכותו יתברך, שעליה נאמר: "שבע ביום הללתיך" וכו'.

והכוונה בזה ע"ד האומרים עזב הוי' את הארץ ונתן הממשלה ביד המזלות והכוכבים ששרשם מדי מחנות שכינה פני אריה פני שור כו'.

כוונת הדברים היא בדומה לאלה האומרים: "הוי' עזב את הארץ", ומסר את השלטון בידי המזלות והכוכבים, ששורשם מארבע מחנות השכינה: "פני אריה", "פני שור" וכו'.

וע"כ עשו תבנית שור כו' ואמרו כי מצרים שנאבדו כי עבדו למזל טלה אבל מזל שור חזק ממזל טלה לפי ששרשו מפני שור מהשמאל וכמ"ש ברבות

ולכן עשו "תבנית שור" וכו'. הם אמרו שהמצרים אבדו מפני שעבדו למזל טלה, ואילו מזל שור חזק ממזל טלה, שהרי שורשו ב"פני שור מהשמאל", וכמו שנאמר במדרש רבה

כי תשא פמ"ב ושומטין אחד מהן ומכעיסין אותו בו שנאמר ופני שור מהשמאל והפרידו היחוד עליון דהוי' הוא האלקים.

בכי תשא, פרק מ"ב: "ושומטין אחד מהן ומכעיסין אותו בו, שנאמר: 'ופני שור מהשמאל'". והם הפרידו את היחוד העליון של "הוי' הוא האלקים".

וכי"ז [וכל זה] עשו הערב רב אבל בישראל נאמר עם זו יצרתי לי (בישעיה ס"י מ"ג כ"א)

את כל זאת עשה הערב רב, אבל על ישראל נאמר: "עם זו יצרתי לי" (ישעיהו, פרק 43, [פסוק] 21).

וכמ"ש ברכות פ' אמור פכ"ז ע"פ שור או כשב א"ר [אמר רבי] לוי משל למטרונא שיצא עליה שם רע עם אחד מגדולי שרים ובדק המלך בדברים ולא מצא בהם ממש כו'

וכמו שנאמר במדרש רבה, פרשת אמור, פרק כ"ז, על הפסוק "שור או כשב": "אמר רבי לוי: משל למטרונא שיצא עליה שם רע עם אחד מגדולי השרים, ובדק המלך בדברים ולא מצא בהם ממש" וכו';

לפיכך נעשה שור ראש לכל הקרבנות עכ"ל [עד כאן לשונו] יעו"ש [יעויין שם] וע' במנחות (דנ"ג ע"ב) גבי יבא זה ויקבל זאת מזה לעם זו.

"לפיכך נעשה שור ראש לכל הקרבנות". עד כאן לשונו; עיין שם. וראה גם במנחות (דף 53 ע"ב) בעניין "יבא זה ויקבל זאת מזה, לעם זו".

ופי' שנקרא עם זו ע"ש [על שם] שמחברים היחוד עליון דהוי' הוא האלקים ע"י שמאמינים בהשגחה פרטית וכמ"ש מי כה' אלקינו המגביהי לשבת המשפילי

והפירוש הוא שהם נקראים "עם זו" משום שהם מחברים את היחוד העליון של "הוי' הוא האלקים" באמצעות האמונה בהשגחה פרטית. וכמו שכתוב: "מי כה' אלקינו המגביהי לשבת המשפילי"

לראות בשמים ובארץ והמזלות וכל צבא השמים אין להם שום ממשלה בעצמן שהם רק שלוחי ההשפעה כגרזן ביד החוצב בו וכמ"ש מזה בד"ה שובה ישראל

"להביט בשמים ובארץ". וגם למזלות ולכל צבא השמים אין שום שלטון משל עצמם, שכן הם רק שליחים להעברת השפע, כמו גרזן ביד החוצב בו; וכפי שמבואר על כך במאמר המתחיל "שובה ישראל".

וזהו פי' עם זו התחברות המדה השביעית הנק' זי"ן ונקרא ארץ עם הוא"ו שהוא עץ החיים ונקרא ג"כ שמים

וזהו פירוש "עם זו": חיבור המידה השביעית, הנקראת ז' ונקראת "ארץ", עם (עם) הוי', שהיא עץ החיים וגם נקראת "שמים",

שהוא ענין ההמשכה מאור א"ס ב"ה ע"י עמודא דאמצעיתא כו' כמאמר יחיד חי העולמים מלך.

שהוא עניין ההמשכה מאור אין סוף ברוך הוא באמצעות העמוד האמצעי וכו', כמאמר: "יחיד, חי העולמים, מלך".

וכמ"ש ברע"מ [ברע"א מהימנא] שם וזה ענין עם זו קנית. (ועיין ברכות ס"פ במדבר דף ר"כ ע"ד זח"ב [זהר חלק ב' תשא קפ"ח א']).

וכפי שכתוב ברע"א מהימנא שם. וזהו ענין "עם זו קנית". (ועיינו במדרש רבה, סוף פרשת במדבר, דף ר"כ ע"ד; וזהר, חלק ב', תשא, דף קפ"ח ע"א.)

ועד"ז יובן ענין חטא המקושש שהפריד עץ הדעת מבחינת עץ החיים וזהו ענין מקו שש. כעין ענין הנ"ל. ועיין במק"מ [במקדש מלך] פ' שלח דקנ"ז ע"א והיינו שהפריד בין ו"ה דשם.

ועל דרך זו יובן ענין חטאו של המקושש: הוא הפריד את עץ הדעת מבחינת עץ החיים, וזהו ענין "מקו שש", בדומה לענין האמור לעיל. ועיינו במקדש מלך, פרשת שלח, דף קנ"ז ע"א. כלומר, הוא הפריד בין ה' לה' שבשם.

וזהו ענין שאני שחרחרת שזפתני השמש ופי" בזח"ג [בזהר חלק ג] פ' אחרי דנ"ט ע"ב דלא אסתכל בי שמשא לאנהרא לי כי שמש היינו שמש הוי.

וזהו ענין "שחורה אני, כי השמש שזפתני"; ובזהר, חלק ג', פרשת אחרי, דף נ"ט ע"ב, מבואר: "שהשמש לא הסתכלה בי להאיר לי", שכן "השמש" היא שמש הוי.

3 ובפ' תזריע דמ"ה ע"ב שזפתני שזפתני מיבעי ליה אלא רמז הוא דקא רמיז בשש. דכד נהרא שמשא בשש נהורין נהיר.

ובפרשת תזריע, דף מ"ה ע"ב: "שזפתני" — היה צריך לומר "שזפתני"; אלא זהו רמז, הרומז על "שש". כאשר השמש מאירה, היא מאירה בשישה אורות,

וכד אסתלק כל אינון שית נהורין אסתלקו ועמ"ש לעיל ע"פ נשא את ראש בני גרשון בענין ססגונא ששש בגוונין הרבה כו' ע"ש.

וכשהיא מסתלקת, כל אותם שישה אורות מסתלקים. ועיינו במה שנכתב לעיל על הפסוק "נשא את ראש בני גרשון", בענין הססגונא, ש"שש בגוונין הרבה" וכו'. ראו שם.

4 ועמ"ש מענין שזפתני השמש בד"ה שחורה אני ונאווה. אך הסתלקות זו אינו אלא ע"ד הנזכר ברכות סוף שה"ש [שיר השירים] ע"פ ברח דודי ודמה לך לצבי מה צבי זה בשעה

ועיינו במה שנכתב בענין "כי השמש שזפתני", במאמר המתחיל "שחורה אני ונאווה". אך הסתלקות זו אינה אלא על דרך הנזכר במדרש רבה, בסוף שיר השירים, על הפסוק "ברח דודי ודמה לך לצבי": "מה צבי זה, בשעה

שהוא ישן עינו אחת פתוחה ועינו אחת קמוצה כך בשעה שישראל עושים רצונו של הקב"ה

שהוא ישן, עינו אחת פתוחה ועינו אחת עצומה, כך, בשעה שישראל עושים את רצונו של הקדוש ברוך הוא,

מביט עליהם בשתי עיניו הה"ד [הדא הוא דכתיב] עיני ה' אל צדיקים ובשעה שאין עושין רצון הקב"ה הוא

מביט להם בעינו אחת שנאמר הנה עין ה' אל יראיו.

מביט עליהם בשתי עיניו, ככתוב: "עיני הוי' אל צדיקים"; וכשאינן הם עושים את רצונו של הקדוש ברוך הוא, הוא

מביט בהם בעין אחת, שנאמר: "הנה עין הוי' אל יראיו".

וע"ש בפ"י זרע אברהם בשם ר"ש [רבי שמעון] אלקב"ץ. ועמ"ש סדי"ה כי תשמע בקול גבי לעשות הישר

בעיני ה':

ועיינו שם בפירוש "זרע אברהם" בשם רבי שלמה אלקבץ. ועיינו כמה שנכתב בסוף המאמר המתחיל "כי תשמע

בקול", בעניין "לעשות הישר בעיני הוי'".

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/shelach/8

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק